

ΑΝΕΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

[Μυθιστόρημα "Εκτορος Μαλὸ βραβευθὲν παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Α. "Ρ. "Ραγκαζῆ].

Συνέχεια: (δὲ σελ. 429).

Γ' "Ο "Ωστης.

Εἰς τὴν υγείαν ἐπιβλαβὲς δὲν εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τῶν μεταλλευτῶν· καὶ πλὴν τινῶν ἀσθενειῶν προξενουμένων ἐκ τῆς στερήσεως ἀέρος καὶ φωτός, ἥτις μέχρι τέλους πτωχύνει τὸ αἷμα, ὁ μεταλλευτὴς εἶναι ἐπίσης υγιὴς ὡς καὶ πᾶς κάτοικος τόπου μὴ νοσηροῦ, καὶ ἔχει μάλιστα καὶ τὸ πλεονέκτημα ὅτι προφυλάττεται κατὰ τῆς ἀκрасίας τῆς ἀτμοσφαίρας, κατὰ βρογχίς, ψύχους καὶ υπερβαλλούσης θερμότητος.

Δι' αὐτὸν ὁ μέγας κίνδυνος εἰσὶν αἱ καταχώσεις, αἱ ἐκρήξεις καὶ αἱ πλημμύραι, καὶ πλὴν τούτων, δυστυχήματα προσερχόμενα ἐκ τῆς ἐργασίας, ἐκ τῆς ἀπρονοησίας ἢ τῆς ἀδεξιότητός του.

Τὴν προτεραίαν τῆς ἡμέρας ἦν εἶχον δρίσει διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ὁ Ἀλέξης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔχων ἱκανῶς βεβλαμμένην τὴν χεῖρα, διότι ἐξ ἀπροσεξίας εἶχεν ἀφήσει νὰ πλακοθῇ ὑπὸ μεγάλου ὄγκου ἄνθρακος. Εἰς δάκτυλος ἦτον εἰς κακὴν κατάστασιν καὶ αἱ σάρκες ὅλης τῆς χειρὸς εἶχον καταθλασθῇ.

Ὁ ἰατρὸς τῆς εταιρίας ἦλθε καὶ τὸν ἐπεσκεφθῇ· σπουδαῖον δὲν ἦτον τὸ πρᾶγμα, θὰ ἰατρεύετο ἡ χεῖρ, καὶ ὁ δάκτυλος ὁμοίως, ἀλλ' ἐχρειάζετο ἀνάπαυσις.

Ὁ θεὸς Γασπάρ ἐκ χαρακτῆρος ἐλάμβανε τὰ τοῦ βίου ὡς ἤρχοντο, ἄνευ λύπης καὶ ἄνευ ὀργῆς· ἐν δὲ καὶ μόνον τὸν ἀπέσπα τῆς ἡρεμίας ταύτης καὶ τῆς ἀγαθῆς διαθέσεως, ὅ,τι ἐκώλυε τὴν ἐργασίαν του.

Ὅταν ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἀλέξης ἦτον καταδεδικασμένος εἰς ἀργίαν πολλῶν ἡμερῶν, ἤρχισε τὰς φωνάς. Τίς θὰ κυλῇ τὴν χειράμαξάν του εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τῆς ἀναπαύσεως; Δὲν εἶχε κἀνένα ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν Ἀλέξην. Ἄν ἦτον ὁ λόγος νὰ δώσῃ ἐντελῶς τὴν θέσιν του εἰς ἄλλον τινά, θὰ εὗρισκεν· ἀλλὰ δι' ὀλίγας μόνον ἡμέρας ἦτον κατὰ τὸ παρὸν ἀδύνατον. "Ελεῖπον ἀνθρώποι, παιδιὰ τοῦλάχιστον.

Ἐπῆγεν ὁμοῦς νὰ ζητήσῃ ἓνα μεταγωγέα, ἀλλ' ἐπέστρεψε χωρὶς νὰ εὕρῃ.

Τότε ἤρχισε τὰς ἀδυναμίας του. Ἦτον τῷ ὄντι εἰς ἀπελπισίαν, διότι ἠναγκάζετο καὶ ὁ ἴδιος νὰ μείνῃ ἀργός, καὶ ὁμοῦς τὸ βαλάντιόν του δὲν τῷ ἐπέτρεπεν, ἐννοεῖται, τὴν ἀργίαν.

Βλέπων τοῦτο, καὶ ἐννοῶν τοὺς λόγους τῆς θλίψεώς του, αἰσθανόμενος δ' ἀφ' ἑτέρου ὅτι χρεὸς σχεδὸν εἶχον νὰ πληρώσω τὸ κατὰ δύναμιν τὴν φλοξενίαν ἥτις μᾶς εἶχε δοθῇ, τὸν ἠρώτησα ἂν τὸ ἔργον τοῦ ὧστου ἦτον δύσκολον.

— Τίποτε αὐτοῦ εὐκολώτερον. Δὲν ἔχει παρὰ

νὰ σπρώχνῃ ἐν ἀμάξιον κινούμενον εἰς σιδηρᾶς τροχιάς.

— Καὶ εἶναι βαρὺ αὐτὸ τὸ ἀμάξιον;

— Ὅχι πολὺ βαρὺ, ἀφ' οὗ ὁ Ἀλέξης τὸ ἐσπρώχνε.

— Ἀληθὲς εἶναι. Ἄν λοιπὸν ὁ Ἀλέξης τὸ ἐσπρώχνε, τότε ἡμπορῶ νὰ τὸ σπρώχνω κ' ἐγώ.

— Σὺ, παιδίον;

Καὶ ἐξεκαρδίσθη γελῶν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον σοβαρὸς πάλιν γινόμενος,

— Ἐννοεῖται, εἶπεν, ὅτι ἡμπορεῖς, ἐάν θέλῃς.

— Θέλω, ἀφ' οὗ ἡμπορεῖ νὰ σᾶς εἶναι χρεῖσιμον.

— Εἶσαι καλὸν παιδίον, καὶ θὰ γίνῃ. Αὐριοῦν θὰ καταβῇς εἰς τὴν ὑπόνομον μετ' ἐμοῦ. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι μοὶ γίνεσαι χρήσιμος, ἀλλ' ἴσως ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ εἰς σὲ ὠφέλιμον. Ἄν σ' ἀρέσῃ τὸ ἐπάγγελμα, θὰ εἶναι καλῆτερον παρὰ νὰ περιφέρεσαι εἰς τοὺς δρόμους. Ἐκεῖ κάτω λύκους δὲν ἔχεις νὰ φοβῇται.

Ἀλλὰ τί θὰ ἐγίνετο ὁ Ματτίας ἐν ὧσιν ἐγὼ θὰ ἤμην εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον; Δὲν ἦτον δυνατόν νὰ τὸν ἀφήσω εἰς βάρος τοῦ θεοῦ Γασπάρ.

Τὸν ἠρώτησα ἐπομένως ἂν δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ μόνος, συνοδίᾳ τοῦ Κάπη, νὰ δώσῃ παραστάσεις εἰς τὰ πέριξ, καὶ ἐδέχθη ἀμέσως.

— Πολὺ θὰ εὐχαριστηθῶ νὰ σοὶ κερδήσω μόνος χρήματα διὰ τὴν ἀγελάδα, εἶπε γελῶν.

Ὁ Ματτίας, ἀπὸ τριῶν μηνῶν, ἐξ ὅτου ἤμειθα ὁμοῦ, καὶ διῆγεν εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα, δὲν ὠμοιάζε πλέον τὸ καχεκτικὸν καὶ μελαγχολικὸν παιδίον, ὃ εἶχον ἰδεῖ ἐρεϊδόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Μεδάρδου, ἀποθνήσκον τῆς πείνης, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον ὠμοιάζε τὸ ἐξαμβλωμα, ὃ εἶχον ἰδεῖ κατὰ πρῶτον εἰς τὸ ἀνώγειον τοῦ Γαροφόλη, ἐπιμελούμενον τὴν βράσιν τοῦ λέβητος, καὶ λαμβάνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν ἀλγούσάν του κεφαλὴν εἰς τὰς δύο τοῦ χεῖρας.

Τώρα δὲν εἶχε κεφαλόπονον ὁ Ματτίας· δὲν ἦτον πλέον μελαγχολικός, οὔτε κἂν καχεκτικός ἦτον πλέον. Τὸ ἀνώγειον τῆς ὁδοῦ Λουρκίνης τὸν εἶχε καταστήσει κατηρῆ· ὁ δ' ἥλιος καὶ ὁ ἀήρ τῷ ἀπέδωκαν τὴν υγείαν, καὶ μετ' αὐτῆς καὶ τὴν εὐθυμίαν.

Ἐφ' ὅλης τῆς ὁδοιπορίας ἦτον ὅλος γέλως καὶ ζωηρότης, ἐξελάμβανε τὰ πάντα ὑπὸ τὴν καλὴν τὸν ἐποψίν, τὰ πάντα τὸν διεσκέδαζον, ἦτον εὐτυχὴς διὰ τὸ ελάχιστον, ἔστρεφε πρὸς τὸ καλὸν ὅ,τι ἦτον καλόν. Τί θὰ ἐγινόμην χωρὶς ἐκείνου; Ποσάκις δὲν θὰ κατεβαλλόμην ὑπὸ τοῦ καμάτου καὶ τῆς ἀθυμίας!

Ἡ διαφορὰ αὕτη μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν προήρχετο ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς φύσεως ἡμῶν, ἀλλὰ προστέτι καὶ ἐκ τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ γένους μας.

Ἦτον Ἰταλὸς, καὶ εἶχε τὴν ἀκηδεῖαν, τὸ ἀξιαγάπητον, τὴν εὐκαμφίαν πρὸς τὰς δυσχερεῖας

ξύλων θα ἔδιδε μόνον 2 ὑποχιλιόμετρα. Ἀλλ' ἐν τῇ τῆς γῆς ὑπάρχουσι στρώματα γαιανθράκων 20 καὶ 30 μέτρων πάχους. Πόσος λοιπὸν καιρὸς ἐχρειάσθη διὰ νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ στρώματα; Ἐννοεῖς, δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς μίαν ἡμέραν δὲν αὐξάνει ἐν δάσος, ἀλλὰ χρειάζεται περίπου ἑκατὸν ἔτη διὰ ν' ἀναπτυγῇ. Διὰ νὰ σχηματισθῇ λοιπὸν στῶμα γαιανθράκων 30 μέτρων βάθους, ἀπαιτοῦνται 5,000 δάση, αὐξήσαντα ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ἥτοι 500,000 ἔτη. Καταπληκτικὸς ἀριθμὸς, δὲν σοὶ φαίνεται; Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν εἶναι ἀκριβής, διότι τὰ δένδρα δὲν ἔχουν τόσον κανονικὴν τὴν διαδοχὴν, καὶ τοῖς χρειάζονται περισσώτερα τῶν ἑκατὸν ἑτῶν διὰ ν' αὐξήσουν καὶ νὰ ξηρανθοῦν, καὶ ὅταν ἐν εἶδος διαδέχεται ἄλλο, τότε ἀπαιτεῖται σειρά μεταβολῶν καὶ ἀνατροπῶν, ὅπως τὸ στῶμα τῶν ἀποσυντιθέμενων δένδρων δυνήθη νὰ τρέφῃ τὰ νεωστὶ φυόμενα. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι τὰ 500,000 ἔτη εἶναι πολὺ ὀλίγα, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὑπολογισθῶν πολὺ περισσώτερα. Πόσα; Δὲν ἠξέσῳ, οὔτε ἡμπορεῖ ἄνθρωπος ὡς ἐμὲ νὰ τὸ ἐρευνήσῃ. Ἡθέλησα μόνον νὰ σοὶ δώσω μίαν ἰδέαν τί ἐστὶ γαιάνθραξ, διὰ νὰ ἡμπορέσῃς νὰ ἰδῇς τὴν συλλογὴν μου. Τώρα ἂς τὴν ἐπισκερθώμεν.

Ἡ ἐπίσκεψις αὐτὴ διήρκασε μέχρι τῆς νυκτὸς, διότι εἰς ἕκαστον λίθον, εἰς ἕκαστον τύπον φυτοῦ ὁ δάσκαλος ἤρχιζε τὰς ἐξηγήσεις του, ὥστε περὶ τὰ τέλη ἤρχισα νὰ ἐννοῶ περίπου ὅ,τι κατ' ἀρχὰς μεῖ εἶχε τοσοῦτον ἐκπλήξει.

(Ἐπὶ τῇ συνίτητι)

ΟΡΥΧΗ ΤΟΥ ΙΣΘΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΜΑ

« Ἐγώμιζον ὅτι ὁ προορισμὸς μου ἔφθασεν εἰς τὸ τέμα αὐτοῦ, διότι, ὡς ἔλεγον ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ, εἰμαι δις γεροντώτερος τῆς πόλεως ταύτης, τῆς ἐχούσης πληθυσμὸν 500,000 ψυχῶν· ἀλλὰ μοὶ προέτειναν ν' ἀσχοληθῶ περὶ τὴν ὀρυχὴν τοῦ Παναμᾶ, καὶ ἀνέλαβον τὸ ἔργον, καὶ θὰ γέρω αὐτὸ εἰς πέρας, διότι οὐδεμία ἐφίσταται δυσκολία ἀντιβέβλητος». Τοῦς λόγους τούτους εἶπεν ὁ μεγαλεπήβολός τις ἐν ἔργοις τεχνικοῖς τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων Φερδινάνδος Λεσσέψ, ἀφ' ὧν ἐν Σορβόνῃ τὰ κατὰ τὴν περιήγησιν αὐτοῦ ἐν Ἀμερικῇ, ἐνθα μετέβη πρὸς μελέτην ἐπὶ τόπου τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ, ὃν ἀνέλαβε νὰ διορύξῃ, καὶ ἐνώσῃ δι' αὐτοῦ τοὺς δύο Ὠκεανούς, Εἰρηνικὸν καὶ Ἀτλαντικόν, ὡς ἦν ὡσεὶ πρὸ χρόνων τὴν Μεσόγειον μετὰ τῆς Εὐρυτρᾶς Θαλάσσης καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ διὰ τῆς διορυγῆς τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ.

Ὅπως δ' ἀπαιτεῖται τολμηρὸς καὶ βέλτης, ἐξέχου διανοίαν ἄνθρωπος, ὅπως συλλάβῃ μέγα ἔργον καὶ εἰς πέρας ἀγάγῃ, μὴ ἀποδαιλιῶν πρὸ τῶν δυσχερειῶν τῆς φύσεως καὶ τῶν παρεμβλλομένων προσκολλημάτων καὶ ἀντιθέσεων ὑπὸ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως βυγόμενων ἐπὶ βλάβῃ ατόμων ἢ ἐ-

ταιριῶν. Οἱ κοινοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀκούοντες πολυλάκις τοιαῦτα σχέδια καταγελῶσι τῶν προτεινόντων, θεωροῦντες ἀδύνατον τὴν πραγμάτωσιν αὐτῶν, ὁπόταν δὲ ἴδωσι ταῦτα ἐκτελούμενα ἐκπλησσονται καὶ θαυμάζουσιν, ἀποδίδοντες εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς ὑπεράνθρωπὸν τινα βέλῃσιν καὶ δύναμιν.

Ὁ Λεσσέψ διὰ τῆς ὀρυχῆς τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ, καὶ διὰ τῶν μελετῶν, τῆς ἐργασίας καὶ τῶν σχεδίων, ἅτινα νεωστὶ ἐποίησατο πρὸς ἐναρξιν τοῦ νέου κολοσσαίου ἔργου τῆς τομῆς τοῦ Παναμᾶ, κατεδείχθη ἱκανώτατος ἄνθρωπος καὶ εἰς τὸ νὰ συλλάβῃ μέγα σχέδιον, καὶ εἰς τὸ νὰ ἐφαρμόσῃ, καὶ εἰς τὸ νὰ ὑπερνικήσῃ τὰ ἐμπόδια τὰ ἐκ τῆς φύσεως ἢ ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ἢ καὶ τῆς πολιτικῆς ἀντιζηλίας, εἰς τὸ νὰ ἐξεύρῃ τὰ μέσα, νὰ ὑπολογίσῃ ἀκριβῶς τὰς δαπάνας, καὶ τὰς ὕλικας καὶ ἡθικὰς ὠφελείας.

Θάρρος, τόλμη, γνώσεις ἐπιστημονικαί, πεποίθησις ἐν ἑαυτοῖς, δραστηριότης, δξυδερκεία, χρακατηρίζουσι τοὺς εὐτυχεῖς αὐτοὺς βροτοὺς, οἵτινες ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον ἀναφαινόμενοι προσφέρουσιν εἰς τὰς ἰδίας ἑαυτῶν πατρίδας καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει γενναίαν εὐεργεσίαν.

Διὰ τῆς ἀνοιχθησομένης διώρυγος τοῦ Παναμᾶ πρόκειται νὰ κατασταθῇ συντομωτέρα ἡ συγκοινωνία τῶν δυτικῶν παραλίῶν πόλεων τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὰς ἀνατολικὰς καὶ τὴν Εὐρώπην. Ἡ συγκοινωνία τούτων ἤδη γίνεται ἢ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ τέμνοντος τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ, μήκους 75 χιλιομέτρων, ἀρχομένου ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Καραϊβικῇ θαλάσῃ πόλεως Ἀσπινθάλ καὶ καταλήγοντος εἰς τὴν πόλιν τοῦ Παναμᾶ, κειμένην πρὸς τὸν μέγαν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, ἢ διὰ θαλάσσης, καμπτόντων τῶν πλοίων τὸ μεσημβρινώτατον ἀκρωτήριον τῆς Ἀμερικῆς Ὀρνον. Ἀμφότεραι ὁμῶς αἱ ὁδοὶ αὗται δὲν ἐξυπηρετοῦσι δαδόντως τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς συγκοινωνίας, διότι τὰ ἐμπορεύματα ἐπιβαρύνονται ὑπὸ ὑπερόγκων δαπανῶν φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως πολλαπλῆς ἐν τῷ σιδηροδρόμῳ ἢ δι' ὑπερόγκων ναύλων, ἐτέρων δαπανῶν, ζημιᾶς καὶ κινδύνων μακροῦ πλοῦ.

Ὁ ἀντιναύαρχος Ἀνίσεν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀποσταλαῖς ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Οὐασιγκτῶνος εἰς τὸ διεθνὲς συνέδριον τῶν Παμισίων, τὸ διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ Λεσσέψ, ἔγραψεν ἐν ἐκθέσει· «Τὰ τοπικὰ εὐεργετήματα, ἅτινα αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι θέλουσι προσπορίσθαι ἐκ τῆς διώρυγος, εἶναι, ἐν κεφαλῇῳ ἐκτιθέμενα, ἡ ἀντικατάστασις ὁδοῦ ἀπὸ Νέας Ὑόρκης εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον 5,010 ναυτικῶν μιλίων, ἀντὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Ὀρνου, ἐχούσης μήκος 13,610 μιλίων. Διὰ τὴν πρώτην ἀπαιτεῖται πλοῦς δι' ἀτμοπλοίου 20 ἡμερῶν, διὰ τὴν δευτέραν δὲ 120, συνοδευόμενος ὑπὸ φθορᾶς